

LUIITE KLAVER (1870-1960)

UITVINDER EN KUNSTENAAR

Door: Johan Degewij

Luite in aanslag met een van zijn kleurencamera's (Lennart en Klaver 1976)

Luite Klaver was een veelzijdig man. Behalve uitvinder was hij kunstschilder, graficus, kweker, en fotograaf. Ten behoeve van het lexicon *Geschiedenis van de Nederlandse fotografie* bestudeerde ik zijn nalatenschap in het Prentenkabinet te Leiden. In deze studie ligt de nadruk op zijn technische vindingen met betrekking tot aftrekbare emulsies en kleuren fotografie in de 20- en 30-er jaren in de kelder van 't Oude Spyker op het landgoed Molecaten te Hattem. In de 40-er jaren was hij directielid bij DALCO in Soestduinen. In de 50-er jaren was hij een bekend kunstschilder in Utrecht. Met dit artikel wil ik reacties vragen van lezers die hem hebben gekend, en die wellicht weten wie foto's of schilderijen van hem bezitten. In het bijzonder zijn wij nieuwsgierig of er nog kleurenfoto's bestaan die gemaakt zijn met zijn kleurencamera's aanwezig in het Leidse Prentenkabinet.

DE WEG NAAR UITVINDER

Voor zijn levensbeschrijving hebben wij gebruik gemaakt van: Lennart (1971), Lennart en Klaver (1976), Roodenburg (1996), gesprekken met kleinkinderen en informatie uit de archieven van het Leidse Prentenkabinet.

Luite Klaver wordt in 1870 geboren in Hattem als zoon van een timmerman, kruidenier en sigarenhandelaar. Luite, lokaal vaak genoemd Lute, wordt na het doorlopen van de lagere school, waar hij een goede leerling was, timmermansleerling bij zijn vader. Luite werkt vervolgens enige tijd als loopjongen bij de

Spoorwegen, wordt daarna klerk bij de posterijen in Hattem en klimt op tot plaatsvervanger van zijn directeur.

Tussen ca. 1890 en ca. 1893 krijgt hij schilderlessen van de bekende schilder van IJssel-landschappen, Jan Voerman sr. die in Kampen woonde.

In 1892/93 vertrekt hij naar Amsterdam en wordt leerling van de Rijksacademie van Beeldende Kunsten en legt zich ook toe op de fotografie. In 1898 treden Luite en Da Doyer in Hattem in het huwelijk en vestigen zich daar ook. Da Doyer, afkomstig uit een goede familie, zorgt na het huwelijk voor de

financiën. In 1899 wordt dochter Clare Helene, de latere schrijfster Clare Lennart (pseudoniem) in Hattem geboren. Via Clare's publikaties kunnen wij gelukkig veel te weten komen over haar vader.

Tussen 1899 en 1905 werkt Luite als lithograaf en tekenaar aan een zestal boeken over planten gepubliceerd door: Siderius (1899-1905, 1904) en Nieuwenhuis, Klaver en Ritzema Bos (1905).

Luite verdient behalve met de verkoop van schilderijen ook met de verkoop van natuur foto's. In 1915 overlijdt Da en Luite verhuist in 1917 naar Hattem. Hij hertrouwt in 1919 met Bertha Barendsen. Zij gaan wonen in het landhuis 't Oude Spyker op het landgoed Molecaten te Hattem.

Tot 1936 zal Luite hier blijven wonen. In deze periode bloeit Luite als uitvinder. Over zijn motivatie is zijn dochter Clare erg duidelijk. Uit een lezing van haar bij de opening van een tentoonstelling met schilderijen van haar vader in 1953 in Utrecht blijkt dat hij een kwekerij was begonnen en zich met fotografische experimenten bezighield om zich financieel onafhankelijk met schilderen bezig te kunnen houden.

Bij dezelfde opening sprak ook de kunstredacteur van het Nieuw Utrechts Dagblad C.A.Schilp, die benadrukte dat Luite ondanks alle tegenslagen bij het verkrijgen van een inkomen uit zijn patenten toch met een ongebroken vitaliteit als kunstschilder bezig bleef.

In 1936 verhuizen Luite en Bertha naar Noordwijkerhout en later naar Soestduinen waar Luite in de oorlogsjaren werkzaam is als directielid van de DALCO fotografische fabrieken. Na de oorlog wordt hij in Utrecht bekend als kunstschilder. Op 28 november 1960 overlijdt hij in Utrecht en wordt in Driebergen begraven.

Mal voor grafisch (37 x 20 cm) gemaakt door zijn zoon Dick Klaver. Eigendom: Ineke Klaver te Apeldoorn.